EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

15. detsember 2009 *

Kohtuasjas C-294/05,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 20. juulil 2005 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: L. Ström van Lier ja P. Dejmek ning G. Wilms, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Rootsi Kuningriik, esindajad: A. Kruse ja A. Falk,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: rootsi.

keda toetavad:

Saksamaa Liitvabariik, esindaja: M. Lumma,

Soome Vabariik, esindaja: J. Heliskoski,

Taani Kuningriik, esindaja: J. Molde,

menetlusse astujad,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits ja C. Toader, kohtunikud C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (ettekandja), M. Ilešič, J. Malenovský ja U. Lõhmus,

kohtujurist: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikus menetluses ja 25. novembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 10. veebruari 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Komisjon palub esitatud hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Rootsi Kuningriik jättis ajavahemikul 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2002 kindlaks tegemata ja üle kandmata sõjavarustuse ning nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel kasutatavate kaupade impordile vastavad omavahendid ning keeldus maksmast viivitusintressi nende omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemata jätmise eest, siis on nimetatud liikmesriik rikkunud kohustusi, mis tulenevad 31. maile 2000 eelneva ajavahemiku osas nõukogu 29. mai 1989. aasta määruse (EMÜ, Euratom) nr 1552/89, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlev otsus 88/376/EMÜ, Euratom (EÜT L 155, lk 1), muudetud nõukogu 8. juuli 1996. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1355/96 (EÜT L 175, lk 3; edaspidi „määrus nr 1552/89"), artiklitest 2 ja 9–11 ning nimetatud kuupäevast algava ajavahemiku osas nõukogu 22. mai 2000. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728/EÜ, Euratom (EÜT L 130, lk 1; ELT eriväljaanne 01/03, lk 169), artiklitest 2 ja 9–11.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

2 Nii nõukogu 24. juuni 1988. aasta otsuse 88/376/EMÜ, Euratom ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 185, lk 24; ELT eriväljaanne 01/01, lk 176) kui ka

31. oktoobri 1994. aasta otsuse 94/728/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 293, lk 9) artikli 2 lõige 1 näeb ette:

„Järgmisi tulusid käsitatakse ühenduste eelarvesse kavandatud omavahenditena:

[…]

b) ühise tollitariifistiku maksumäärad ja muud tollimaksud, mille ühenduste institutsioonid on kehtestanud või kehtestavad kolmandate riikidega kauplemise suhtes, ning Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingus käsitletud toodete suhtes kehtestatud tollimaksud;

[…]".

3 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „ühenduse tolliseadustik"), artikkel 20 sätestab:

„1. Tollivõla tekkimisel seaduse alusel tasumisele kuuluvad tollimaksud põhinevad Euroopa ühenduste tollitariifistikul.

[…]

3. Euroopa ühenduste tollitariifistiku moodustavad:

a) kauba koondnomenklatuur;

[…]

c) koondnomenklatuuris hõlmatud toodete suhtes tavaliselt kohaldatavad maksumäärad ja muud maksustamiselemendid:

– tollimaksud

[…]

d) tariifsed soodusmeetmed lepingutes, mis ühendus on sõlminud teatavate riikide või riikide rühmadega ja milles nähakse ette tariifne sooduskohtlemine;

e) tariifsed soodusmeetmed, mille ühendus on teatavate riikide, riikide rühmade või territooriumide suhtes ühepoolselt kehtestanud;

f) ühepoolsed peatamismeetmed, millega nähakse ette teatavatelt kaupadelt tasumisele kuuluvate imporditollimaksude vähendamine või nendest vabastamine;

g) muud tariifsed meetmed, mis on ette nähtud ühenduse muude õigusaktidega.

[…]”.

4 Ühenduse tolliseadustiku artikli 217 lõige 1 sätestab:

„Iga tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu summa, edaspidi „tollimaksu summa”, arvutab toll niipea, kui on saanud vajalikud andmed, ja märgib selle arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale (arvestuskanne).

[…]”.

5 Euroopa Liidu Nõukogu on ühenduse omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemiseks võtnud vastu määruse nr 1552/89, mis kuulus kohaldamisele käesolevas

kohtuasjas käsitletaval ajavahemikul kuni 30. maini 2000. See määrus on asendatud määrusega nr 1150/2000, millega kodifitseeriti määrus nr 1552/89 ilma selle sisu muutmata; uus määrus kehtib alates 31. maist 2000.

6 Määruse nr 1552/89 artikkel 2 näeb ette:

„1. Käesoleva määruse kohaldamisel määratakse otsuse 88/376/EMÜ, Euratom artikli 2 lõike 1 punktides a ja b märgitud ühenduse omavahendite maks kindlaks niipea, kui tollieeskirjades ettenähtud maksu arvestuskande ja võlgniku teavitamisega seotud tingimused on täidetud.

1a. Lõikes 1 märgitud kindlaksmääramise kuupäev on tollieeskirjades ettenähtud arvestusregistrisse kandmise kuupäev.

[…]”.

7 Kõnesoleva määruse artikli 9 lõige 1 sätestab:

„Iga liikmesriik kannab omavahendid artiklis 10 ettenähtud korras kontole, mis avatakse komisjoni nimel liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi määratud asutuses.

See konto on tasuta.”

8 Nimetatud määruse artikli 10 lõige 1 näeb ette:

„Pärast 10% mahaarvamist sissenõudmiskuludeks otsuse 88/376/EMÜ, Euratom artikli 2 lõikes 3 ettenähtud korras tehakse kanne kõnealuse otsuse artikli 2 lõike 1 punktides a ja b märgitud omavahendite kohta hiljemalt maksu käesoleva määruse artiklis 2 ettenähtud korras kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu 19. kuupäevale järgneval esimesel tööpäeval.

[…]”.

9 Määruse nr 1552/89 artikkel 11 sätestab:

„Asjaomased liikmesriigid peavad kõikide viivituste eest ülekannete tegemisel artikli 9 lõikes 1 märgitud kontole maksma intressi liikmesriigi rahaturul lühiajaliste finantstehingute maksetähtpäeval kehtiva intressimäära alusel, mida on tõstetud kahe protsendi võrra. Intressimäärale lisandub 0,25 protsenti iga viivitatud kuu kohta. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes.”

10 Määruse nr 1150/2000 artikkel 22 näeb ette:

„Määrus (EMÜ, Euratom) nr 1552/89 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kõnealusele määrusele tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt käesoleva määruse lisa A osas esitatud vastavustabelile."

11 Seega, kui mitte arvestada asjaolu, et määrustes nr 1552/89 ja nr 1150/2000 viidatakse vastavalt otsusetele 88/376 ja 94/728, on nende määruste artiklid 2 ja 9–11 sisuliselt identsed.

12 Määruse nr 1150/2000 artikli 10 lõikes 1 ette nähtud 10% suurust sissenõudmiskulude määra suurendati nõukogu 29. septembri 2000. aasta otsusega 2000/597/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 253, lk 42; ELT eriväljaanne 01/03, lk 200) 25%-ni.

13 Mainitud otsuse põhjenduses 1 on öeldud:

„24. ja 25. märtsil 1999. aastal Berliinis toimunud kohtumisel jõudis Euroopa Ülemkogu muu hulgas järeldusele, et ühenduste omavahendite süsteem peaks olema õiglane, läbipaistev, tasuv ja lihtne ning põhinema kriteeriumidel, mis parimal viisil väljendavad iga liikmesriigi suutlikkust anda oma panus sellesse süsteemi."

14 Nõukogu 21. jaanuari 2003. aasta määruse (EÜ) nr 150/2003 millega peatatakse teatavate relvade ja muu sõjaväevarustuse imporditollimaksud (EÜT L 25, lk 1; ELT eriväljaanne 02/13, lk 15), mis on vastu võetud EÜ artikli 26 alusel, põhjenduses 5 on öeldud:

„Et võtta arvesse liikmesriikide sõjasaladuse kaitset, tuleks tollimaksu peatamiseks sätestada spetsiaalsed haldusmenetlused. Selle liikmesriigi pädeva asutuse poolt väljaantud tõend (mida võiks kasutada ka ühenduse tolliseadustiku poolt nõutava tollideklaratsioonina), kelle relvajõududele relvad ja sõjaväevarustus on ette nähtud, oleks piisavaks tagatiseks nende tingimuste täitmisele. Deklaratsioon tuleks vormistada tõendina. On asjakohane määrata kindlaks selliste tõendite vorm ja lubada deklaratsiooni esitamisel ka andmetöötlusmeetodite kasutamist."

15 Selle määruse artikkel 1 näeb ette:

„Käesolev määrus sätestab kokkuleppelise imporditollimaksude peatamise tingimused teatavatele relvadele ja sõjaväevarustusele, mida impordivad kolmandatest riikidest liikmesriikide sõjalise riigikaitse eest vastutavad asutused või tehakse seda nende nimel."

16 Kõnesoleva määruse artikli 3 lõige 2 sätestab:

„Olenemata lõikest 1, võib tõendi ja imporditavad kaubad sõjasaladuse tõttu esitada mõnele muule liikmesriigi poolt selleks eesmärgiks määratud asutusele. Sel juhul saadab tõendit väljastav pädev asutus enne iga aasta 31. jaanuari ja 31. juulit oma liikmesriigi tollile kokkuvõtva aruande sellise impordi kohta. Aruanne hõlmab vahetult

aruande esitamise kuule eelnenud 6-kuulist ajavahemikku. Selles on tõendite number ja väljaandmise kuupäev, importimise kuupäev ja tõendi alusel imporditud toodete koguväärtus ja brutokaal."

17 Määruse nr 150/2003 artikkel 8 näeb ette, et seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2003.

Kohtueelne menetlus

18 Komisjon teatas 20. detsembri 2001. aasta kirjas Rootsi Kuningriigile, et vaidlusaluse impordi suhtes aastast 1998 kehtiv tollimaksuvabastus tähendab ühenduse jaoks sellele vastavat omavahendite puudujääki. Komisjon tegi liikmesriigile ettepaneku vastavate eelarveaastate osas – alates eelarveaastast 1998 – saamata jäänud summa välja arvutada ning teha see komisjonile kättesaadavaks enne 31. märtsi 2002. Samuti teatas ta Rootsi ametiasutustele kohustusest tasuda viivitusintressi viimati nimetatud kuupäevast arvates vastavalt määruse nr 1150/2000 artiklile 11.

19 Rootsi Kuningriik märkis 11. märtsi 2002. aasta vastuses, et ta võis õigustatult EÜ artikli 296 lõike 1 punktile b tuginedes jätta sõjavarustuse ning nii tsiviil- kui ka sõjaliseks otstarbeks mõeldud kauba impordi tollimaksuga maksustamata.

20 31. märtsi 2003. aasta kirjas kordas komisjon oma algset nõuet, mis puudutas kõnesoleva kauba 1. jaanuarist 2003 varasemasse aega jäävat importi, arvestades et sellest kuupäevast hilisema aja suhtes kehtib määrus nr 150/2003.

21 Rootsi Kuningriik jäi 3. septembri 2003. aasta vastuses oma senise seisukoha juurde ning teatas, et ei kavatse komisjoni nõudmisi täita.

22 Komisjon saatis 17. oktoobril 2003 Rootsi Kuningriigile märgukirja, milles kohustas liikmesriiki tegema talle kättesaadavaks EÜ artikli 26 ja ühenduse tolliseadustiku artikli 20 alusel ülekandmisele kuuluvad omavahendid, kuna Rootsi Kuningriik on rikkunud nimetatud artikleid seeläbi, et vabastas nii tsiviil- kui ka sõjaliseks otstarbeks mõeldud kauba impordi ühepoolselt tollimaksust.

23 Rootsi Kuningriik kinnitas 15. detsembri 2003. aasta vastuses oma varasemat seisukohta.

24 Olles Rootsi Kuningriigi vastusega tutvunud, saatis komisjon mainitud liikmesriigile 9. juulil 2004 kahes asjassepuutuvas rikkumismenetluses – st menetlustes, mis puudutasid vastavalt spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks mõeldud varustuse ja nii tsiviil- kui ka sõjaliseks otstarbeks mõeldud kauba tollimaksuvaba importi – põhjendatud arvamuse, milles tegi ettepaneku võtta kahe kuu jooksul põhjendatud arvamuse kättesaamisest selle täitmiseks vajalikke meetmeid. Rootsi Kuningriik vastas 3. septembril 2004, korrates ja täpsustades varem esitatud seisukohti.

25 Kuna komisjon asus Rootsi Kuningriigi poolt esitatud andmete põhjal seisukohale, et kõnesolev liikmesriik ei ole põhjendatud arvamust järginud, esitas ta hagi käesoleva menetluse algatamiseks.

26 Euroopa Kohtu president andis 13. septembri 2007. aasta määrusega Saksamaa Liitvabariigile, Soome Vabariigile ja Taani Kuningriigile loa astuda menetlusse Rootsi Kuningriigi nõuete toetuseks.

Hagi

Poolte argumendid

27 Komisjon väidab, et kuna tollimaksuga maksustamine ei ohusta Rootsi Kuningriigi olulisi julgeolekuhuve, siis on liikmesriik ekslikult tuginenud tollimaksu ülekandmisest keeldumisel EÜ artiklile 296.

28 Komisjon leiab, et norme, mis näevad ette kõrvalekaldumisi või erandeid, nagu seda on eeskätt EÜ artikkel 296, tuleb tõlgendada kitsalt. Seega, kui asjassepuutuv liikmesriik, kes väidab, et see artikkel kuulub kohaldamisele, soovib kalduda kõrvale ühenduse tolliseadustiku artiklist 20, kus on ära toodud EÜ artiklis 26 sätestatud tollimaksuga maksustamise üldpõhimõte, peab ta tõendama, et on täitnud kõik EÜ artiklis 296 ette nähtud tingimused.

29 Komisjon väidab, et Rootsi Kuningriigi argumendid, mis puudutavad tollideklaratsioonis edastatud teabe avalikuks saamise ohtu ning kartust, et ühenduse institutsioonid võivad kontrollimenetluse tulemusena sõjasaladusi ohustada, on alusetud.

30 Komisjon lisab, et Rootsi Kuningriigil oli täiesti võimalik vaidlusalused tollimaksud sisse nõuda viisil, mis tagab edastatava teabe konfidentsiaalsuse, tehes pädeva tolliasutuse vastavate ülesannete täitmise kohustuseks näiteks mõnele riigikaitsevaldkonna ametiasutusele.

31 Komisjon leiab, et Rootsi Kuningriik ei ole ära näidanud, milles seisneb ühelt poolt rahvusvaheliste lepingutega võetud kohustuste ja teiselt poolt omavahendite ülekandmisega seotud kohustuste ühildamatus. Sama kehtib ka argumendi osas, mille kohaselt

kahjustavad viimati nimetatud kohustused tõsiselt tema rahvusvahelisi koostööprojekte ning tema olulisi huve julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas.

32 Komisjon märgib, et kõnesolev Rootsi Kuningriigis kehtiv tollimaksuvabastus tekitab ühenduse eelarvesse antava panuse seisukohalt liikmesriikide ebavõrdsuse. Pealegi näitab see, kui liikmesriik vabastab sõjavarustuse ja nii tsiviil- kui ka sõjaliseks otstarbeks mõeldud kauba impordi tollimaksust, et vähendada liikmesriigi vastavaid kulutusi, et liikmesriik ei täida ühenduse eelarve solidaarse kaasfinantseerimise kohustusi.

33 Komisjon on seisukohal, et Rootsi Kuningriik peab konkreetselt ja üksikasjalikult tõendama, et tema poolt rakendatud meetmed, mille tulemusena ei kanta ühenduse eelarvesse üle omavahendeid, on tema oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks hädavajalikud. Rootsi Kuningriik ei ole niisuguseid tõendeid esitanud. Pealegi asjaolu, et teised liikmesriigid, kes on kostjaks oleva liikmesriigiga võrreldavas olukorras, on sõjavarustuse impordi tollimaksuga maksustanud ning kannavad vastavad summad üle, ilma et see oleks nende julgeolekut ohtu seadnud, näitab, et Rootsi Kuningriigi poolt selle kohta esitatud argumendid ei ole asjakohased.

34 Lisaks märgib komisjon, et kuigi määrus nr 150/2003, mis põhineb EÜ artiklil 26, kehtestab teatava sõjavarustuse impordi tollimaksuga maksustamise peatamise mehhanismi, nähes ette vastavate tõendite või tollideklaratsioonide esitamise korra, ei sisalda see ühtki üldnormi, mis annaks liikmesriikidele vabaduse otsustada, millise kauba suhtes maksuvabastus kehtestada.

35 Rootsi Kuningriik on seisukohal, et EÜ artikkel 296 lubab tal võtta meetmeid, mille eesmärk on kaitsta riigi olulisi julgeolekuhuve. Seega võib ta sellele artiklile tuginedes õigustatult sõjavarustuse impordi tollimaksust vabastada. Mainitud artikli eesmärk on tagada liikmesriikide tegutsemisvabadus teatavates riigikaitse ja julgeolekuga seotud valdkondades. Asjaolu, et see artikkel paikneb EÜ asutamislepingu üld- ja lõppsätete

hulgas, kinnitab selle üldkohaldatavust ning seda, et see kehtib kõigi asutamislepingu üldkohaldatavate sätete ja ühenduse teisese õiguse suhtes.

36 Rootsi Kuningriik väidab EÜ artikli 296 lõike 1 punkti b kohaldamise taotluse põhjendamiseks, et tollimaksu kehtestamine sõjavarustuse impordi suhtes muudab selle hankimise kulukamaks ning vähendab selle tulemusena kaitseväe tegutsemisvõimet. Kuna kõnesolev tollimaks tähendab otsest lisakulu riigikaitse eelarves, kahjustab see Rootsi Kuningriigi tegutsemisvabadust kaitsevarustuse hankimisel.

37 Rootsi Kuningriik on seisukohal, et riigi sõjalisest neutraalsusest lähtuvalt on riigikaitsel julgeolekupoliitikas strateegiline roll. Pindalast tulenevalt sõltub riigi julgeoleku- ja kaitseeesmärkide täitmine rahvusvahelise tasandi koostööst. Kõnesolev liikmesriik kinnitab, et tema suhtes kehtivast konfidentsiaalsuskohustusest tulenevalt ei saa ta edastada komisjonile teavet imporditud kauba kohta ning et selle kohustuse rikkumine seaks ohtu kaitsevaldkonna koostöö ja kaubandussuhted teatavate kolmandate riikidega.

38 Rootsi Kuningriik on seisukohal, et määruse nr 150/2003 vastuvõtmine kinnitab vajadust järgida liikmesriikide olulisi julgeolekuhuve ning õigust tugineda konfidentsiaalsusele, kui see on vajalik.

39 Rootsi Kuningriik leiab, et enne määruse nr 150/2003 jõustumist ei võimaldanud ükski ühenduse õigusnorm liikmesriigil vajaduse korral võtta sõjavarustuse impordi puhul meetmeid, mis on vajalikud oluliste julgeolekuhuvidega arvestamiseks. Kõnesoleva liikmesriigi sõnul kuulusid need huvid EÜ artikli 296 reguleerimisalasse ning et tal ei

olnud muud võimalust, kui kehtestada siseriiklikul tasandil EÜ artikli 296 alusel sõjalise varustuse impordi tollimaksuvabastus.

Euroopa Kohtu hinnang

40 Ühenduse tolliseadustik näeb ette, et niisugune kolmandatest riikidest pärinev sõjaliseks otstarbeks mõeldud varustus – nagu käesoleval juhul käsitletu – maksustatakse imporditollimaksuga. Vaidlusaluste imporditehingute toimumise ajavahemiku, st ajavahemiku 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2002 osas ei olnud seda tüüpi varustuse impordi otsest tollimaksust vabastamist ühenduse tollieeskirjades ette nähtud. Järelikult ei eksisteerinud selle ajavahemiku osas ka sõnaselget erandit, mis lubaks kõrvale kalduda kohustusest kanda pädevatele ametiasutustele üle ettenähtud maks vajadusel koos viivitusintressiga.

41 Pealegi võib määruse nr 150/2003, mis näeb ette teatavate relvade ja muu sõjaväevarustuse imporditollimaksude peatamise alates 1. jaanuarist 2003, vastuvõtmisest järeldada seda, et ühenduse seadusandja lähtus eeldusest, et enne seda kuupäeva kehtis kohustus nimetatud tollimaks üle kanda.

42 Pealegi ei ole Rootsi Kuningriik kunagi eitanud, et vaidlusalune import käsitletaval ajavahemikul toimus. Ta on vaidlustanud üksnes ühenduse õiguse kõnealustele omavahenditele, väites EÜ artiklile 296 tuginedes, et kohustus tasuda kolmandatest riikidest imporditud sõjavarustuselt tollimaksu tekitab tema olulistele julgeolekuhuvidele tõsist kahju.

43 Kuigi Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on liikmesriikide ülesanne kehtestada asjakohased meetmed riigi sise- ja välisjulgeoleku tagamiseks, ei järeldu sellest siiski, et niisugused meetmed ei kuulu üldreeglina ühenduse õiguse

kohaldamisalasse (vt 26. oktoobri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-273/97: Sirdar, EKL 1999, lk I-7403, punkt 15, ja 11. jaanuari 2000. aasta otsus kohtuasjas C-285/98: Kreil, EKL 2000, lk I-69, punkt 15). Nagu Euroopa Kohus on juba varem nentinud, on sõnaselged erandid, mida saab kohaldada riigi julgeolekut mõjutada võivates olukordades, nähtud ette üksnes EÜ artiklites 30, 39, 46, 58, 64, 296 ja 297, mis käsitlevad selgelt määratletud erandjuhtusid. Nendest artiklitest ei saa tuletada seda, et asutamisleping kätkeb endas üldist erandit, millega välistatakse ühenduse õiguse kohaldamisalast kõik riigi julgeolekuga seotud põhjustel võetavad meetmed. Kui nõustuda, et niisugune erand on olemas, olenemata asutamislepingus sätestatud erinõuetest, võib see kahjustada ühenduse õiguse siduvat laadi ja selle ühetaolist kohaldamist (vt 11. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-186/01: Dory, EKL 2003, lk I-2479, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Pealegi tuleb EÜ artiklites 296 ja 297 ette nähtud erandeid – nagu selgub väljakujunenud kohtupraktikast põhivabadustest tehtavate erandite kohta (vt eeskätt 31. jaanuari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-503/03: komisjon *vs*. Hispaania, EKL 2006, lk I-1097, punkt 45; 18. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas C-490/04: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 2007, lk I-6095, punkt 86, ja 11. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-141/07: komisjon *vs*. Saksamaa, EKL 2008, lk I-6935, punkt 50) – tõlgendada kitsalt.

45 Konkreetsemalt EÜ artiklit 296 puudutavas osas tuleb märkida, et kuigi selles artiklis on mainitud meetmeid, mida liikmesriik võib pidada vajalikuks, et kaitsta riigi olulisi julgeolekuhuve või teavet, mille avalikuks saamine on tema hinnangul vastuolus riigi huvidega, ei tule seda artiklit tõlgendada siiski nii, et sellega on liikmesriikidele antud õigus üksnes nendele huvidele viidates asutamislepingu sätetest kõrvale kalduda.

46 Pealegi on Euroopa Kohus seoses käibemaksuga 16. septembri 1999. aasta otsuses kohtuasjas C-414/97: komisjon *vs.* Hispaania (EKL 1999, lk I-5585) nentinud, et Hispaania Kuningriik rikkus liikmesriigi kohustusi, kuna ta ei tõendanud, et spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks mõeldud relvade, laskemoona ning varustuse impordi- ja ostutehingute vabastamine nimetatud maksust, mis on ette nähtud Hispaania õiguses, oleks õigustatud EÜ artikli 296 lõike 1 punkti b alusel tulenevalt vajadusest kaitsta kõnesoleva liikmesriigi olulisi julgeolekuhuve.

47 Järelikult peab EÜ artiklile 296 tugineda sooviv liikmesriik tõendama, et riigi oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks on vajalik kasutada selles artiklis ette nähtud erandit.

48 Neid kaalutlusi arvestades ei saa pidada vastuvõetavaks, et liikmesriik, soovides vabaneda ühenduse eelarve solidaarse rahastamisega seotud kohustustest – kahjustades seega teisi liikmesriike, kes omalt poolt selliselt impordilt tollimaksu sisse nõuavad ning kes selle maksu üle kannavad –, tugineb selle põhjendamiseks sõjavarustusega seotud kulutuste suurenemisele selle tagajärjel, et imporditollimaksu kohaldatakse kolmandatest riikidest pärinevale varustusele.

49 Mis puudutab argumenti, mille kohaselt ei ole ühenduse tolliprotseduurid sellised, et nende puhul saaks olla tagatud Rootsi Kuningriigi julgeolek, arvestades eksportivate riikidega sõlmitud kokkulepetes sisalduvaid konfidentsiaalsusnõudeid, siis tuleb rõhutada, nagu märgib õigustatult komisjon, et ühenduse tollieeskirjade kohaldamine on nii ühenduse kui liikmesriikide ametiisikute ülesanne ning ühtlasi kehtib nende suhtes tundlike andmete töötlemise korral kohustus hoida need konfidentsiaalsena, et kaitsta liikmesriikide olulisi julgeolekuhuve.

50 Deklaratsioonide puhul, mida liikmesriigid peavad regulaarselt koostama ja komisjonile edastama, ei ole pealegi eeldatav, et nende täpsusaste on selline, et see kahjustab vastavate liikmesriikide huve nii julgeoleku kui konfidentsiaalsuse valdkonnas.

51 Neil asjaoludel ning vastavalt EÜ artiklile 10, mis käsitleb liikmesriikide kohustust aidata kaasa komisjoni – kes peab tagama asutamislepingu sätetest kinnipidamise – ülesannete täitmisele, peavad liikmesriigid tegema mainitud institutsioonile kättesaadavaks dokumendid, mis on vajalikud, et kontrollida ühenduse omavahendite ülekandmise vastavust nõuetele. Siiski, nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 168 märkinud, ei välista see kohustus seda, et liikmesriikidel oleks konkreetsetel üksikjuhtudel ja erandkorras võimalik EÜ artikli 296 alusel piiritleda

edastatav info nii, et edastamisele kuluvad vaid teatavad osad konkreetsest dokumendist, või keelduda selle edastamisest üldse.

52 Eespool nimetatud kaalutlustest lähtudes ei ole Rootsi Kuningriik tõendanud, et EÜ artikli 296 kohaldamiseks vajalikud tingimused oleksid täidetud.

53 Eeltoodud põhjendused selle kohta, et EÜ artikkel 296 ei kuulu kohaldamisele spetsiaalselt sõjaliseks otstarbeks mõeldud varustuse impordi suhtes, kehtivad vaieldamatult ka nii tsiviil- kui ka sõjaliseks otstarbeks mõeldud kaupade impordi suhtes.

54 Eeltoodust tuleneb, et kuna Rootsi Kuningriik jättis ajavahemikul 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2002 sõjavarustuse ning nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel kasutatava kauba impordi osas sisse nõudmata jäänud omavahendite summa kindlaks tegemata ja komisjonile üle kandmata ning keeldus maksmast viivitusintressi nende omavahendite komisjonile kättesaadavaks tegemata jätmise eest, siis on nimetatud liikmesriik rikkunud kohustusi, mis kuni 31. maini 2000 tulenevad määruse nr 1552/89 artiklitest 2 ja 9–11 ning alates sellest kuupäevast määruse nr 1150/2000 artiklitest 2 ja 9–11.

Kohtukulud

55 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud kandma kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Rootsi Kuningriik on kohtuvaidluse sisuliselt kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

56 Sama artikli lõike 4 esimese lõigu alusel kannavad Saksamaa Liitvabariik, Soome Vabariik ja Taani Kuningriik kui menetlusse astunud liikmesriigid ise oma kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Kuna Rootsi Kuningriik jättis ajavahemikul 1. jaanuarist 1998 kuni 31. detsembrini 2002 sõjavarustuse ning nii tsiviil- kui ka sõjalisel otstarbel kasutatava kauba impordi osas sisse nõudmata jäänud omavahendite summa kindlaks tegemata ja Euroopa Komisjonile üle kandmata ning keeldus maksmast viivitusintressi nende omavahendite Euroopa Komisjonile kättesaadavaks tegemata jätmise eest, siis on nimetatud liikmesriik rikkunud kohustusi, mis kuni 31. maini 2000 tulenevad nõukogu 29. mai 1989. aasta määruse (EMÜ, Euratom) nr 1552/89, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlev otsus 88/376/EMÜ, Euratom (muudetud nõukogu 8. juuli 1996. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1355/96), artiklitest 2 ja 9–11 ning alates sellest kuupäevast nõukogu 22. mai 2000. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduse omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728/EÜ, Euratom, artiklitest 2 ja 9–11.

2. Mõista kohtukulud välja Rootsi Kuningriigilt.

3. Jätta Saksamaa Liitvabariigi, Soome Vabariigi ja Taani Kuningriigi kohtukulud nende endi kanda.

Allkirjad